

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2023-2024

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Literatura łacińska
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Latin literature
Kierunek studiów	Filologia klasyczna
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
Dyscyplina	Literaturoznawstwo
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr Wojciech Kopek

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	45	I, II, III	7 (2+2+3)
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 - Znajomość historii literatury greckiej i łacińskiej. W2 – Znajomość podstawowych zagadnień współczesnej teorii i krytyki literackiej.

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - Ukazanie wybranych zagadnień łacińskiej teorii i krytyki literackiej zarówno w odniesieniu do relacji literatury łacińskiej do literatury greckiej, jak i w odniesieniu do rodzimych problemów literatury łacińskiej.
C2 - Analiza wybranych tekstów źródłowych.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student rozumie specyfikę terminu „krytyka literacka” używanego odnośnie do antyku; rozróżnia dzieła krytycznoliterackie od dzieł teoretycznoliterackich. Rozumie specyfikę literatury antycznej i hipotetyczny charakter historii literatury tego okresu w sytuacji braku źródeł. Zna podstawowe pojęcia i okresy literatury antycznej; zna najważniejsze ośrodki kultury antycznej i główne prądy w literaturze tego okresu. Zna główne punkty „krytyki literatury” antycznej w kontekście najważniejszych celów sztuki starożytnej.	K_W03
W_02	Student rozumie wpływy epoki (teoria literatury, stylistyka, poetyka, polityka, przemiany społeczne) na kształtowanie myśli „krytycznoliterackiej” poetów, oratorów i teoretyków sztuki oraz retoryki; zna najważniejsze zjawiska społeczno-kulturowe towarzyszące rozwojowi sztuki i popularyzacji czytelnictwa (powstawanie bibliotek publicznych oraz prywatnych); zna podstawową terminologię z zakresu teorii sztuki w języku łacińskim i starogreckim; zna istotne problemy poetyki antycznej.	K_W04; K_W09
UMIEJĘTNOŚCI		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Tematy wprowadzające:

- a. zjawisko „krytyki literackiej” a pojęcie „krytyki literackiej”;
- b. metaliteratura – czy każde dzieło, którego tematem jest literatura można nazwać „krytycznoliterackim”, topos „spotkania z bóstwem”;
- c. w jakim stopniu pojęcie „krytyka literacka” odnosi się do literatury antycznej;
- d. krytyka bez swego przedmiotu - jak ustosunkować się do krytyki dzieł zaginionych;
- e. kanał komunikacyjny: zjawiska społeczne (zarys): uczta antyczna, biblioteka antyczna – miejsce spotkań, forum polityki – forum sztuki, spotkania literackie (mecenat), sztuka na ulicy – mim, teatr – komedia stara jako forma krytyki (społecznej, artystycznej, politycznej).

2. Enniusza sen o Homerze - problem relacji literatury łacińskiej do literatury greckiej – naśladownictwo, współzawodnictwo, kwestia oryginalności.

3. Organizacja literatury łacińskiej – koła i „koterie” literackie.

4. Problem „stu lat” – konserwatywność estetycznych i aksjologicznych preferencji odbiorców literatury łacińskiej w antyku.

5. Zjawisko satyry literackiej – komedia starożytna, Lucyliusz, Horacy, losy satyry w czasach cesarstwa
6. Owidiusz Tristia – kwestia licencji poetyckiej i swobody wypowiedzi w czasach Republiki i Cesarstwa.
7. Teatr – zjawisko „prologu krytycznoliterackiego”; kanon komediopisarzy Wolkacjusza Sedigitusa.
8. Łacińska proza artystyczna:
 - a. teoria rozwoju i upadku gatunków literackich Gajusza Wellejusza Paterkulusa
 - b. kanon lektur szkolnych Marka Fabiusza Kwintyliana
 - c. *Noce attyckie* Aulusa Gelliusza
9. *List do Pizonów* Horacego – postać artysty, postać krytyka. Zjawisko poetyki normatywnej w antyku.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	Referat, prezentacja online	Protokół / Wydruk / Plik z referatem
W_02	Wykład konwersatoryjny	Zaliczenie / Egzamin	Karta zaliczeniowa / Protokół egzaminacyjny
UMIEJĘTNOŚCI			
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

VI. Kryteria oceny, uwagi:

Przedmiot realizowany jest w trzech kolejnych semestrach (rok I i II): I semestr – zaliczenie bez oceny; II semestr – zaliczenie z oceną; III semestr – egzamin

Zbo

Brak zaliczenia:

(W) – Student nie posiada wiedzy na temat omawianych zagadnień z zakresu antycznej teorii i krytyki literatury; nie przedstawił referatu na temat ustalony wraz z prowadzącym zajęcia.

Zaliczenie bez oceny:

(W) – Student posiada wiedzę na temat omawianych zagadnień z zakresu antycznej teorii i krytyki literatury, zna specyfikę tego pojęcia w odniesieniu do literackich zjawisk antyku; przedstawił referat na temat ustalony wraz z prowadzącym zajęcia.

Zaliczenie/Egzamin

Ocena niedostateczna (W) – Student nie dysponuje dostateczną znajomością omawianych utworów oraz prezentowanych w nich koncepcji krytycznoliterackich. Nie zna bądź nie rozumie wprowadzonej w czasie zajęć terminologii. Nie dysponuje wiedzą na temat antycznej poetyki normatywnej i jej znaczenia dla krytyki i teorii literatury epok następujących po starożytności. Student nie posiada wiedzy o zjawiskach literatury (nie tylko antycznej) w kontekście historyczno-kulturowym. Nie dostrzega potencjału literatury jako nośnika wartości ogólnoludzkich, ponadczasowych.

Ocena dostateczna (W) – Student dysponuje dostateczną znajomością omawianych utworów oraz prezentowanych w nich koncepcji krytycznoliterackich. Zna i sposób wystarczający rozumie wprowadzoną w czasie zajęć terminologię. Posiada wystarczającą znajomość zasad antycznej poetyki normatywnej i rozumie jej znaczenie dla krytyki i teorii literatury epok następujących po starożytności. Student posiada wystarczającą wiedzę o zjawiskach literatury (nie tylko antycznej) w kontekście historycznokulturowym. Student dostrzega potencjał literatury jako nośnika wartości ogólnoludzkich, ponadczasowych.

Ocena dobra (W) – Student dysponuje ugruntowaną znajomością omawianych utworów oraz prezentowanych w nich koncepcji krytycznoliterackich. Dobrze zna i rozumie wprowadzoną w czasie zajęć terminologię. Dysponuje obszerną wiedzą na temat zasad antycznej poetyki normatywnej i rozumie jej znaczenie dla krytyki i teorii literatury epok następujących po starożytności. Student posiada rozległą wiedzę o zjawiskach literatury (nie tylko antycznej) w kontekście historycznokulturowym. Student dostrzega potencjał literatury jako nośnika wartości ogólnoludzkich, ponadczasowych.

Ocena bardzo dobra (W) – Student dysponuje ugruntowaną znajomością omawianych utworów oraz prezentowanych w nich koncepcji krytycznoliterackich; potrafi samodzielnie łączyć ją z wiedzą wykraczającą poza ramy prezentowanych na zajęciach treści. Doskonale zna i rozumie wprowadzoną w czasie zajęć terminologię. Dysponuje rozległą wiedzą na temat zasad antycznej poetyki normatywnej i rozumie jej znaczenie dla krytyki i teorii literatury epok następujących po starożytności. Student posiada imponującą wiedzę o zjawiskach literatury (nie tylko antycznej) w kontekście historycznokulturowym. Student dostrzega potencjał literatury jako nośnika wartości ogólnoludzkich, ponadczasowych.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	45
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	90

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Albrecht M., A History of Roman Literature. Leiden-New York-Köln: E. J. Brill 1997 t.I-II. Ancient Literary Criticism. The Principal Texts in New Translations, ed. D. A. Russell, M. Winterbottom, Oxford, New York 1972. Atkins J. W. H., Literary Criticism in Antiquity. A sketch of its development, vol. II Graeco-Roman,

- Cambridge 1934.
- Cytowska M., Szelest H., *Historia literatury starożytnej*. Warszawa: PWN 2007.
- D'Alton J., *Roman literary theory and Criticism*, New York 1962.
- Ford A., *The Origins of Criticism, Literary Culture and Poetic Theory in Classical Greece*, Princeton, Oxford 2002.
- Grube G. M. A., *The Greek and Roman Critics*, Indianapolis 1995.
- Habib M. A. R., *A History of Literary Criticism, From Plato to the Present*, Hong Kong 2005.
- Harriott R., *Poetry and Criticism Before Plato*, London 1969.
- Kilpatrick R.S., *The Poetry of Criticism, Horace, Epistles II and Ars Poetica*, Edmonton 1990.
- Kumaniecki K., *Literatura rzymska. Okres cyceroński*. Warszawa: PWN 1977.
- Literatura Grecji Starożytnej*, red. H. Podbielski, TN KUL 2005.
- Pemberton R. E. K., *Literary Criticism in Ovid*, „*The Classical Journal*”, Vol. 26, No. 7 (1931), s. 525-534.
- Perry E. E., *Rhetoric, Literary Criticism, and the Roman Aesthetic of Artistic Imitation*, [w:] *The Ancient Art of Emulation*, ed. E. K. Gazda, Ann Arbor 2002, s. 153-173.
- Stabryła St. (oprac.), *Rzymska krytyka i teoria literatury*, Wrocław 1983.
- The Cambridge History of Literary Criticism*, vol. I *Classical Criticism*, ed. G. A. Kennedy, Cambridge 1993.
- Wójcik A., *Talent i sztuka. Rzecz o poezji Horacego*. Wrocław: Ossolineum 1986.
- Zarzycka-Stańczak K., *Problematyka literacka w Satyrach Horacego*. „*Roczniki Humanistyczne*” 1964 z. 3 t. XII.
- Zarzycka-Stańczak K., *Rola aluzji i reminiscencji literackich w Satyrach Horacego*. „*Roczniki Humanistyczne*” 1960 z. 2 t. IX.

Literatura uzupełniająca

- A Companion to Ancient Aesthetics*, ed. P. Destrée, P. Murray, Chichester 2015.
- A Companion to Catullus*, ed. M. B. Skinner, 2007.
- Ancient Literacies. The culture of Reading in Greece and Rome*, ed. W. Johnson, H. Parker, Oxford 2009.
- Ancient Literacies. The culture of Reading in Greece and Rome*, ed. W. Johnson, H. Parker, Oxford 2009.
- Armstrong D., *The Impossibility of Metathesis: Philodemus and Lucretius on Form and Content in Poetry*, [w:] *Philodemus and Poetry. Poetic Theory and Practice in Lucretius, Philodemus, and Horace*, ed. D. Obbink, New York 1995, s. 210-232.
- Asmis E., *Philodemus on Censorship, Moral Utility, and Formalism in Poetry*, [w:] *Philodemus and Poetry. Poetic Theory and Practice in Lucretius, Philodemus, and Horace*, ed. D. Obbink, New York 1995, s. 148-177.
- Barchiesi A., *Rituals in Ink: Horace and the Greek Lyric Tradition*, [w:] *Matrices of Genre: Authors, Canons, and Society*, ed. M. Depew, D. Obbink, Cambridge 2000, s. 167-182.
- Barchiesi A., *The Poet and the Prince. Ovid and Augustan Discourse*, Berkeley 1997.
- Barchiesi, A., *Horace and Iambos: The Poet as Literary Historian*, [w:] *Iambic Ideas: Essays on a Poetic Tradition from Archaic Greece to the Late Roman Empire*, ed. A. Cavarzere et al., Lanham 2001, s. 141-64.
- Bonner S. F., *Education in Ancient Rome: From the Elder Cato to the Younger Pliny*, Berkeley, Los Angeles 1977.
- Bonner S.F., *Education In Ancient Rome*, London 2012.
- Bowditch Ph., *Horace and the Gift Economy of Patronage*, Berkeley 2001.
- Brink C. O., *Horace on Poetry. Prolegomena to the Literary Epistles*, vol. I, Cambridge 1963.
- Brink C. O., *Horace on Poetry. The 'Ars Poetica'*, vol. II, Cambridge 1971.
- Brink C. O., *Horace on Poetry: Epistles Book II: The Letters to Augustus and Florus*, vol. III, Cambridge 1982.
- Butcher S. H., *Aristotle's Theory of Poetry and Fine Art: With a Critical Text and Translation of*

- the Poetics, 4th edition, London 1923.
- Clausen W., Cicero and the New Poetry, „Harvard Studies in Classical Philology”, Vol. 90, (1986), s. 159-170.
- Crowther N. B., Horace, Catullus, and Alexandrianism, „Mnemosyne”, Fourth Series, Vol. 31, Fasc. 1 (1978), s. 33-44.
- Crowther N. B., The Collegium Poetarum at Rome: Fact and Conjecture, „Latomus”, T. 32, Fasc. 3 (1973), s. 575-580.
- Crowther N. B., ΟΙ ΝΕΩΤΕΡΟΙ, Poetae Novi, and Cantores Euphorionis, „The Classical Quarterly”, New Series, Vol. 20, No. 2 (1970), s. 322-327.
- Davis P., Instructing the Emperor: Ovid, "Tristia" 2, „Latomus”, T. 58, Fasc. 4 1999, s. 799-809.
- Destrée P., Murray P., Introduction, [w:] A Companion to Ancient Aesthetics, ed. P. Destrée, P. Murray, Chichester 2015, s. 1-14.
- Duckworth G. E., The Nature of Roman Comedy. A study in popular entertainment, 2 ed., Norman 1994.
- Dziuba A., Curiositas w „Historii rzymskiej” Wellejusza Paterkulusa, Lublin 2004.
- Fantham E., Roman Literary Culture: From Cicero to Apuleius, Baltimore 1999.
- Fantham E., Roman readings: Roman response to Greek literature from Plautus to Statius and Quintilian, Berlin 2011.
- Ferriss-Hill J. L., A Stroll with Lucilius: Horace, Satires 1.9 Reconsidered, „American Journal of Philology”, vol. 132, no. 3 (2011), s. 429-455.
- Fraenkel E., Horace, Oxford, 1957.
- Frank T., Horace on Contemporary Poetry, „The Classical Journal”, Vol. 13, No. 8 (1918), s. 550-564.
- Frank, T., Catullus and Horace, New York 1928.
- Freudenburg K. (ed.), The Cambridge Companion to Roman Satire, Cambridge 2005.
- Freudenburg K., Satires of Rome, Cambridge 2004.
- Głowiński M., Sławiński J., Okopień-Sławińska A., Zarys teorii literatury, Warszawa 1975.
- Kenney E., Clausen W. (eds.), The Cambridge History of Classical Literature. Volume 2: Latin Literature, Cambridge 1982.
- Kiereś H., Klasyczna teoria sztuki, [w:] U źródeł tożsamości kultury europejskiej, red. T. Rakowski, Lublin 1994, s. 201-218.
- Kłęczar A., Wstęp, [w:] Katullus, Poezje Wszystkie, przeł. G. Franczak, A. Kłęczar, Kraków 2013, s. 7-217.
- Knapp Ch., The Originality of Latin Literature, „The Classical Journal”, Vol. 3, No. 7 (1908), s. 251-260.
- Knapp Ch., The Originality of Latin Literature. II, „The Classical Journal”, Vol. 3, No. 8 (1908), s. 299-307.
- Knox P. E. (ed.), A Companion to Ovid, Singapore 2009.
- Roman L., Poetic Autonomy in Ancient Rome, Oxford 2014.
- Russell D.A., De imitatione, [w:] Creative Imitation and Latin Literature, ed. D. West, T. Woodman, Cambridge 2001, s. 1-16.
- Scodel R., Horace, Lucilius, and Callimachean Polemic, „Harvard Studies in Classical Philology”, Vol. 91 (1987), s. 199-215.
- Sihler E. G., The Collegium Poetarum at Rome, „The American Journal of Philology”, Vol. 26, No. 1 (1905), s. 1-21.
- Stabryła St., In Defence of the Autonomy of the Poetic World (Some Remarks on Ovid's 'Tristia' II), „Hermes”, 122, 4 (1994), s. 469-478.
- Warmington E. H., Introduction, [w:] Remains of Old Latin, ed., trans. E. H. Warmington, vol. I Ennius and Caecilius, Cambridge, London 1935, s. VII-XXXIII.
- Williams G., Tradition and originality in Roman poetry, Oxford 1968.

